

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quaestio 1. Quid sit totum; quid pars. Quid ens compositum; quid simplex.
Quid quantum; & quid non quantum, vniuersè loquendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

TRACTATUS V. DE SIMPLICITATE DEI.

Vplex in hoc tract. disputatio texenda est. Altera de ente composito, & simplici in vniuersum, atque adeò de toto, & parte; de quantoque vniuersalissimè sumpto. Altera de Deo quatenus ente omniino simplici; deque ipsà simplicitate Dei.

DISPUTATIO X.

De ente composito, & simplici. De toto, & parte. De quantoque vniuersalissimè sumpto.

Hæc tria totum, compositum; quantum, vniuersalissimè sumpta fere in idem recidunt. Ob id de eis omnibus, & singulis agendum in hac disput.

QVAESTIO I.

Quid sit totum; quid pars. Quid ens compositum quid simplex. Quid quantum; & quid non quantum, vniuersè loquendo.

Totum dicitur quoduis vnum coalescens ex pluribus, & multiplicabile in plura. Pars autem dicitur quoduis eorum plurium, ex quibus coalescit, & in quæ multiplicabile est totum. Per particulam *vnum* conuenit totum cum vno genitus simplici, ex nullisque proinde pluribus coalescente; à quo per alias particulas differt. Est autem totum ita vniuersè sumptum duplex. Aliud potentiale. Aliud actuale. Totum potentiale dicitur illud, quod ita coalescit ex pluribus per aliquod genus conuersionis pluralitatis in vnitatem, in pluraque pariter per aliquod genus conuersionis vnitatis in pluralitatem multiplicabile est, vt talia plura intra ipsum totum suam non retineant pluralitatem, & mutuam distinctionem. Totum vero actuale est, quod ita coalescit ex pluribus per aliquod genus vniõnis, in eademque per diuisionem vniõni oppositam multiplicabile est, vt talia plura intra totum ipsum suam pluralitatem, & mutuam distinctionem retineant. Ad primum genus totius pertinet imprimis quoduis vniuersale, quod totum logicum, & totum potentiale appellatur respectu eorum plurium, ex quibus coalescit, & quibus est commune, & in quæ est multiplicabile iuxta dicta latè in Pharo Scient. de naturà vniuersalis;

& specierum eius disput. 17. per totam, quæ ad rem recolenda. Deinde dici etiam potest totum potentiale quoduis mixtum respectu elementorum, ex quorum mixtione coalescit per conuersionem in se eorum, & in quæ tandem per alteram quasi retrogradam conuersionem resoluibile est, intra quod elementa ipsa, vt non retinent suam naturam, ita nec suam pluralitatem, & distinctionem mutuam cum suà naturà identificatam. Præter hæc autem cætera quæque tota actualia sunt.

Porro ea plura, ex quibus totum potentiale coalescit, partes potentiales dicuntur respectu illius ex eo dumtaxat, quod tale totum & resultauit ex talibus pluribus per aliquot genus conuersionis pluralitatis eorum in suam vnitatem, & in illa ipsà potest resolui per aliquod genus conuersionis opposita suæ vnitatis in illorum pluralitatem. Ea verò plura, ex quibus totum actuale coalescit, partes actuales dicuntur eius, non solum quia ex illis per aliquod genus vniõnis, siue coniunctionis eorum resultauit; & quia in illa per diuisionem oppositam potest resolui: sed quia ex illis actu intra se cum suà pluralitate, & distinctione mutuà perseverantibus compositum perstat actualiter.

igitur, omisso toto potentiati. Nam de logico vniuersali in Pharo disp. citatà dictum est affatim. De physico autem ex mixtione conuersionis suæ resultans tractatur in Physicà. De toto actuali dumtaxat habendus nobis sermo est in præsentì disputatione. De quo proinde est intelligendum, quidquid de toto, loquendo absolute, dixerimus. siquidem apud omnes commuiter nomine totius prolato absolute totum actuale dumtaxat venit intelligendum.

Aduerto tamen primò hic, ne aliqua æquiuocatio subtepat, bifariam posse totum dici actuale. Primò: quia à toto potentiati distinguitur modo explicato. Secundò: quia actualiter existit à parte rei. In præsentì autem iuxta priorem dumtaxat acceptionem proceditur: præcinditur enim ab eo, quod totum existens actu sit, vel secus: imò & ab eo, quod sit possibile, vel impossibile. Totum itaque actuale, atque adeò iam totum simpliciter (omisso potentiati) appellatur, quidquid ex pluribus formaliter in se inclusis aliqua ratione componitur, siue illud existens, siue tantum possibile, siue etiam impossibile sit.

Secundò aduerto, apud Mathematicos partem totius dici dumtaxat id, quod metitur totum, prout infra q. 2. diuis. 21. explicabimus. Nos verò cum Philosophis latius loquimur, partem-

temque totius appellamus, quidquid quoquo modo componit totum. Vnde, licet aliqui partes totius à partium vnione, mediâ qua ex partibus resultat totum, condistinguant, nos tamen vniversalitatis gratia nomine partis etiam intelligimus vnionem, & vniuersim quidquid includitur in toto, quociescumque aliud expresse non dixerimus.

6 **I**am ens compositum à toto nihilo differt, Synonymaque proinde sunt *compositum*, & *totum*. Ens autem simplex dicitur, quod partibus expers, arque adeo impartibile, seu indiuisibile est. Quare compositum, sicut & totum, in potentiale, & actuale diuidendum venit. Omissio tamen potenciali, de solo actuale erit nobis sermo deinceps. Vnde, quamuis ens simplex bifariam possit vsurpari. Primò pro experte partibus potencialibus quod toti potenciali oppositum est. Secundò pro experte partibus actualibus, quod toti actuali est oppositum. Nominem tamen entis simplicis, absolute loquendo, semper deinceps intelligemus istud secundum, ens scilicet carens partibus actualibus, atque adeo in eas indiuisibile, siue impartibile.

7 **I**am verò, *Quantum dicitur*, ait Arist. lib. 5. Metaph. cap. 13. *quod est diuisibile in ea, quae insunt, quorum vtrumque, aut singulum vnum aliquid, & hoc aliquid aptum natum est esse.* Quasi dicat, Quantum dicitur, quod est diuisibile in plura, quorum vnumquodque intra ipsum eandem essentiam à reliquis condistinctam habet, ac habet consideratum seorsim. Vnde quantum iuxta Arist. in totum etiam, siue compositum videtur recidere. Aut certe pro eodem à nobis loquendo vniuersè vsurpatur. Siquidem quantum venit vniuersè appellandum iuxta communem vsum quidquid dici potest magnum, aut paruum; multum, aut paucum; æquale, aut inæquale; maius, aut minus, magisve, aut minus tale, &c. Omne autem totum, siue compositum huiusmodi est. Siquidem de omni toto propterea dicitur esse maius sua parte. Esse quippe æquale, vel inæquale; maius, vel minus; magnum, vel paruum; & alia huiusmodi proprietates quaedam quantum sunt. Quo circa quantitas vniuersè dicitur ea partium quasi amplitudinem, quam quoduis totum habet oriundam à partibus ipsis, ex quibus compositum est. Quo pacto haud dubie plerique saltem antiquorum, cum Arist. quantitatem in vniuersum, quantumque conceperunt, (quidquid moderniores describerint), vt videre est in S. Tho. 1. p. q. 50. art. 2. Scot. in 4. dist. 10. q. 1. art. 2. Ant. Andr. 5. Metaph. q. 10. Nipho. disp. 9. Veneto. 12. Metaph. Argent. Durand. & alijs, quos refert, & sequitur noster Lynce lib. 3. Metaph. tract. 4. cap. 2. Vnde patet, quantitatem ita vniuersè sumptam non posse esse accidens physicum, seu prædicamentale, vt vocant, distinctum reipsâ à rebus quantis, sed tantum accidens prædicabile, siue logicum. Quidquid sit de quantitate specialius sumptâ pro radice extensionis, & impenetrationis corporum in ordine ad locum. De qua postea. Est tamen notandum, & si nomen *quantitas* vt pote abstractum, loquendo rigorosè, significet formam quanti prædictam; vulgò tamen plerumque iam vsurpari pro toto ipso concreto quanto; quemadmodum, & si nomen *entitas* in rigore significet formam entis, iam tamen communiter pro toto integro ente accipi solet. Quo circa & nos, vt cum omnibus loquamur, indiscrimina-

tim vsurpabimus hæc nomina *quantum*, *quantitas* pro concreto quanto. Porro diuisio qua quantum, seu totum in ea, quæ insunt est diuisibile, nihil est aliud, quam dissolutio, siue remotio vnionis, mediâ qua quantum ipsum, seu totum ex ijs, quæ insunt, est compositum, vt pluribus q. 2. diuis. 3. explicabitur.

QVAESTIO II.

Quotuplex sit totum; & quotuplex quantum in vniuersum.

8 **P**RO eodem iam omnino vsurpamus totum, atque compositum: quia quæcumque de toto dicuntur, de composito itidem veniunt dicenda, & vice versâ, etiam iuxta communem vsum huiusmodi vocabulorum. Verum, & si totum, & quantum, seu quantitas in idem etiam recidant apud nos loquendo vniuersè iuxta dicta; quia tamen iuxta communem vsum quædam accommodari solent quanto, seu quantitati potius, quam toti, & vice versâ. De roto, & quanto, seu quantitate diuisim agemus, atque ita in præfenti quæstione primum totum, deinde quantum seu quantitatem in sua membra diuidemus.

Diuisio I.

9 **T**otum aliud physicum, & aliud metaphysicum est, & aliud mixtum ex vtroque.

Totum physicum appello illud, quod ex partibus physicè inter se distinctis compositum est. Cuius totius partes subinde partes physicè dicendæ veniunt. Totum autem metaphysicum dico tum illud, quod ex partibus siue formalitatibus metaphysicè, seu per rationem tantum distinctis componitur: tum illud, quod æquiuolenter dumtaxat, non verò formaliter est totum iuxta inferiùs dicenda. Cuius vtriusque partes, seu formales, seu æquiuolentes metaphysicè etiam dicuntur. Mixtum autem ex vtroque erit quodrum ex partibus physicis, tum etiam ex partibus metaphysicis aut formalibus, aut æquiuolentibus compositum fuerit. Quod duobus modis fieri potest. Primò, si distinctio metaphysicæ partium formalium, aut æquiuolentium supra integrum totum physicum cadat; vii distinctio animalis, & rationalis cadit supra integrum hominem ex animâ, & corpore compositum. Secundò, si cadat tantum supra aliquam, aut aliquas partes totius physici, quarum partes metaphysicè cum reliquis partibus physicis confluant ad totum componendum; vii in denominationibus ex multis fundamentis oriundis sæpe continget. Quando verò totum aliquod ex pluribus formalitatibus diuersorum entium coalescit tamen distinctio earum à reliquis, quæ extra totum manent, sit metaphysicæ, tale totum simpliciter physicum dicitur: quia omnes formalitates diuersorum entium, ex quibus constat, vt supponimus, physicè sunt distinctæ inter se.

10 Hæc diuisio etiam quanto, seu quantitati quadrat apprimè. Quæ proinde eodem pacto in quantitate physicam, & metaphysicam, & mixtam diuisa esto. Omitto autem totum, quod formale ex naturâ rei dici possit, vt pote com-